

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah

Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.

Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 200. — ŠTEV. 200.

NEW YORK, SATURDAY, AUGUST 25, 1923. — SOBOTA, 25. A VGUSTA, 1923.

VOLUME XXXI. — LETNIK XXXI.

PREMOGARSKI ŠTRAJK JE NEIZOGIBEN

Lewis bo nasprotoval stavki kopačev mehkega premoga. Sprva je bilo objavljeno, da bodo zastavkali v znak simpatije, toda voditelji so jim zabičili, naj se trdno drže svojih pogodb. — Zaenkrat se še ne ve, če bo v slučaju štrajka ostalo 4000 premogarjev na delu.

Atlantic City, N. J., 24. avgusta. — Delavci v mehkih premogovnikih ne bodo zaštrajkali, tudi če bo izbruhnil štrajk v antracitnih poljih, seveda, če se bo to posrečilo John L. Lewisu.

Tako se je govorilo, da bo skušal Lewis pregovoriti kopače mehkega premoga, da bi zaštrajkali v znak simpatije z antracitnimi premogarji.

Glavni uradniki so pa odločno izjavili, da si bodo na vse načine prizadevali pregovoriti kopače mehkega premoga, da bi ostali pri delu. Zapovedali jim bodo, naj se strogo drže vseh sklenjenih pogodb.

Načelnika United Mine Workers, Lewisa je naravnost presenetilo ugotovilo Jamesa Marksa, podpredsednika bituminoznih premogarjev, da bo izbruhnil štrajk v okrajih mehkega premoga.

James Marks je namreč rekel: "Ako misli predsednik Coolidge, da bo imel dosti mehkega premoga na razpolago, če bo trdega zmanjkalo, se presneto moti."

Predsednik Lewis je odločno dementiral vse vesti, da se je pogodil glede štrajka s kopači mehkega premoga.

Dosedaj še ni določeno, če bo ostalo v slučaju štrajka na delu 4000 premogarjev, ki so zaposleni pri sesalkah in pri drugih bistveno važnih delih.

Boston, Mass., 23. avgusta. — Ker niso mogli operatorji in majnarji skleniti pogodbe v Atlantic City in ker mislijo antracitni premogarji 1. septembra zastavkati, je pozvala skupna premogovna komisija države Massachusetts governorja novo angleških držav k pomembni konferenci.

- I.—Države naj takoj dajo na razpolago potrebno število milice.
- II.—Ustanovi naj se pomožno kurivno administracijo, ki naj primerno razdeli premog, kar ga je sedaj v zalogi.
- III.—Ta pomožna, oziroma zasilna kurivna administracija naj sodeluje z narodno premogovno družbo in z drugimi podobnimi agencijami ter skuša dobiti primerno zalogo premoga proti primerni ceni.
- IV.—Mestne uprave naj prodajajo premog meščanom, če bi bile cene podrobnih prodajalcev previsoke.
- V.—Vsakdo naj po svoji moči bojkotira trdi premog, in kdor le more, naj se poslužuje v bodoče mehkega premoga.

DVE ŽELEZNICI STA ZVIŠALI SVOJIM USLUŽBENCEM PLAČE.

Chicago, Ill., 24. avgusta. — Uprava Boston & Maine ter Buffalo & Pittsburgh železnice je zvišala svojim 7900 uslužbencem plačo. V to svrhu bo izdala kompanija vsako leto pol milijona dolarjev več kot dosedaj.

DE VALERA NE BO SMEL SE DETI V IRSKEM DRŽAVNEM ZBORU.

Dublin, Irska, 24. avgusta. — Eamonn de Valeri, voditelj irskih republikancev, ne bo dovoljeno, da bi sedel v irskem državnem zboru. V ponedeljek se bodo vršile volitve, in okraju Clare ga bo najbrž izvolil svojim poslancom.

Pa tudi v slučaju, če bo izvoljen, ne bo imel vstopa v državni zbor.

STINNES V LITERATURI.

Hamburški dramatik Bubendev je napisal grotesko v treh dejanjih "Stinnes", v kateri povečuje kralja nemške težke industrije. Delo je že izročeno nekemu odru in se v prihodnji sezoni uprizori.

AVSTRICA IN ITALIJA STA SE SPORAZUMELI.

Washington, D. C., 24. avgusta. — Tukašnji trgovinski department je dobil poročilo, da je sklenjena med Avstrijo in Italijo trgovska pogodba, ki bo stopila takoj v veljavo. Obe stranki bosta imeli od pogodbe precejšnje privilegije.

ČLOVEK NE VĚ. KJE CA ČAKA NESREČA.

San Francisco, Cal., 24. avg. — William Dunbar je padel po nizkih stopnjah v svojem stanovanju ter si prebil črepijo. V nevarnem stanju so ga odpeljali v bolnišnico. Dunbar je že deset let nastopal v gledališčih kot akrobat, delal vsak dan po dvakrat vratolomne vaje, pa se mu ni nikdar nič zgodilo.

NAJNOVEJŠA BUDALOŠT FUTURE TURISTA MARINETTJA.

Marinetti, oče italijanskega futurizma, je pred kratkim izdal knjigo o Mussoliniju. V knjigi izjavlja, da je futurizem naposled postal življenje. Mussolini je tipičen predstavnik novega futurističnega človečanstva. Njegov patriotizem je fiziološki. Nesramne ustnice, ki pljujejo na ves svet, kažejo fašistovsko energijo. Marinetti odkriva na Mussoliniju "masivno glavo, ultradinamične oči, volovski vrat" itd. Resen tisk se najnovejšim Marinettijevim "odkritjem" kajpada roga.

EGIPČANSKA PRINCEZINJA USMEČENA.

Kairo, Egipt, 24. avgusta. — Neko angleško žensko, ki je bila trikrat poročena z egipčanskimi veljaki, so našli mrtvo v njeni vilici pri Aleksandriji. Služabniki so slišali strel ter so vdrli v kopalnico. Tam je ležala mrtva z revolverjem v roki. Nekateri domnevajo, da se je je revolver splozil, ko ga je spustila. Policija je pa mnenja, da je izvršila samomor.

STRAŠEN POŽAR V BROOKLYNU.

Pred kratkim je izbruhnil v nekem brooklynskem plešišču požar, ki je zahteval dve človeški žrtvi. Mrtva sta bila dva og njegeasa, enajst jih je bilo pa težko poškodovanih. Slika nam kaže del notranjštine poruše nega poslopja.

VLADA ZA PREPREČENJE PREMOKARSKIH STAVKE

Predsednik je pozval governorja Pinchota, naj deluje kot posredovalec. — Governor je že odpoval v Harrisburg.

Washington, D. C., 24. avg. — Predsednik Coolidge je pozval danes k sebi governorja države Pennsylvanije, Pinchota.

Presil ga je, naj napne vse svoje sile in moči, da odstrani difference med majnarji in delodajalci ter na ta način prepreči štrajk, ki ima izbruhni dne 1. septembra.

Governor Pinchot je prevzel tedavno nalogo ter se takoj odpravil v Harrisburg, kjer bo zasljal posebno delegacijo premogovnih baronov in premogarjev.

Zaenkrat baje nima še nobene konkretne načrta, kako bi uravnil spor.

V Beli hiši je bilo odločno povdarjeno, da Pinchot ni prevzel ničesar in da vlada Združenih držav ni ničesar opustila.

Zvezna premogovna komisija informira predsednika Coolidge vsak dan sproti o zadnjih razvojih v premogovnem vprašanju.

VSEMOGOČNI KUKLUKSKLAN

Mingo, W. Va., 23. avgusta. — Tukašji se mudi znani rokohorec, črnece Jack Johnson, na delavski dan 3. septembra bi se imel boriti z nekim belcem, pa se je skesal. Ko so to slišali tukašnji Kukluksklanci so poslali k njemu posebno delegacijo, ki je izjavila: Če se ne boš boril, te bomo vrgli v vodo. Johnson se bo najbrže premislil.

VELIK MRAZ V ATLANTIC CITY.

Atlantic City, N. J., 24. avg. — Tukašji ni bilo meseca avgusta že petintrideset let tako mrzlega dne kot je bil danes. Toploter je kazal 55 stopinj. Leta 1838 je kazal v tem času toploter 51 stopinj.

Vsak pevec bi moral imeti novo izdajo "PESMARICA GLAZBENE MATICE"

Za štiri moške glasove Uredil Matej Hubad Knjiga ima 296 strani, ter vsebuje 103 najboljših in najnovejših pesmi z notami. Cena s poštnino \$3.00. "GLAS NARODA" 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

USPEH ZRAČNE POŠTE PREKO KONTINENTA

Poštni zrakoplov je presegel vse letalne rekorde preko kontinenta. — Pot je trajala 26 ur in 14 minut.

Vsi rekordi poleta preko kontinenta so bili preseženi, ko je dospel večerj malo po enajsti uri (eastern standard time) na Curtis Field, Mineola, L. I., letalni poročnik W. L. Smith.

Iz San Franciscia do New Yorka je potreboval vsega skupaj 26 ur in 14 minut.

Lansko leto je preletel letalec Macready isto pot v 26 urah in petdesetih minutah.

Pomisliti je treba, da ni pilot letel neprestano, ampak da se je medpotoma večkrat ustavil ter oddal oziroma sprejel pošto.

Kljub temu, da je pihal izvanredno močan veter, je potreboval iz Clevelanda do New Yorka samo tri ure in dvajset minut.

Na Curtis Field ga je pozdravila posebna deputacija ter mu čestitala. Rekel je, da je v višini 10.000 čevljev dosti trpel vsled mraza.

Šele, ko je dospel nad Newark, je bilo ozračje nekoliko bolj goroko.

V INDIANI NE BO PREMOKARSKEGA ŠTRAJKA.

Terre Haute, Ind., 24. avg. — Tukašnji kopači mehkega premoga ne bodo zastavkali dne 1. septembra v znak simpatij z antracitnimi premogarji. Tako je izjavil John Hessler, predsednik okraja št. 11.

COOLIDGE JE ZNOVA ODGO. DIL KABINETNO SEJO.

Washington, D. C., 24. avgusta. — Predsednik Coolidge je danes znova odgodil kabinetno sejo. To se je zgodilo sedaj že trikrat zaporedoma. Pravi, da lažje veliko več doseže potom posebnih konferenc z načelniki departmentov kot pa potom kabinetne seje.

REKORDNI ŠTRAJK.

Milwaukee, Wis., 24. avgusta. — Samuel Gompers je rekel danes v nekem svojem govoru: "Če se bo pridružilo kopačem trdega premoga le nekoliko kopačev mehkega premoga, bo to največja premogarska stavka, kar jih je bilo kdaj v zgodovini te dežele. Zaenkrat še nis morem reči, kdo bo glasno s pogodbo, sklenjeno v Lonsanne."

KANCLER SE ZANAŠA NA BOLJŠE ČASE

Pripravljen je zastaviti del nemškega gospodarskega sistema, samo da zadobi Nemčija kontrolo nad Ruhr okrajem.

Berlin, Nemčija, 24. avgusta. — Novi nemški kancler, dr. Gustav Stresemann, je imel danes na banketu nemških trgovcev, bankirjev in industrijalcev znamenit govor, v katerem je pojasnil, kakšno stališče zavzema nemška vlada na pram reparacijam.

Pripravljen je zastaviti velik del nemškega trgovskega, industrijskega in finančnega organizma kot jamščino, da dobi Nemčija kontrolo nad Ruhr okrajem. Pristavil je, da je to sicer velika cena, nikakor pa ni prevelika, če se posreči Nemčiji zadobiti nazaj svojo suverenost.

V pričetku svojega govora je rekel, da stoji vlada na istem stališču, kot ga je zavzemala za časa zadnje ponudbe, ki jo je stal bil bivši kancler Cuno.

Svet pričakuje od svojih državljanov, da se vrnejo k normalnim razmeram. Skrajni čas je, da se izkloabamo iz tega strašnega kaosa. Taka možnost je nudena v zadnji notii angleške vlade.

ŠPANSKI VOJAKI SO SE ZAČELI PUNTATI V MALAGI.

Madrid, Španska, 24. avgusta. — V navzočnosti velikega števila razvednecev se 1200 španskih vojakov ni hotelo vkrcati v Malago na brod. Vojaki so postrelili svoje častnike ter se zatem razkropili po mestu. Pozneje so jih nekaj ujeli. Poslali jih bodo v prve zakepe proti Marokanom.

Na Španskem vlada velika nezadovoljnost vsled stališča, ki ga je zavzela Španska vlada proti Marokancem. Ljudje so prepričani, da je vojna nezmisljena, ker lagu davkoplačevalec prevelika bremena.

VELIKANSKA ŽELEZNIŠKA NESREČA NA POLJSKEM.

Varšava, Poljska, 24. avgusta. — Vlak, ki vozi med Varšavo in Vilno je skočil v bližini Lidse s tira ter padel v globok nasil. Petdeset potnikov je bilo na mestu ubitih, nad sto jih je pa težko poškodovanih. Potniki so bili večina sami židje.

ANGLEŽI SO ZAČELI ODHAJATI IZ TURŠKEGA OZEMLJA.

London, Anglija, 24. avgusta. — Reuterjeva brzojavna agencija poroča, da so začeli Angleži izkldaj v zgodovini turško ozemlje, sokrat že ns morem reči, kdo bo glasno s pogodbo, sklenjeno v Lonsanne.

JUGOSLAVIJA, ITALIJA IN RESKA LUKA

Sprva je bilo rečeno, da je poslal Mussolini jugoslovanski vladi ultimatum, pozneje se je pa izvedelo, da skuša italijanska vlada vse zadeve glede Reke mirnim potom rešiti. — Do prvega septembra se bosta baje obe stranki pobotali v splošno zadovoljstvo.

Včerajšnje popoldansko newyorško časopisje je objavilo na prvi strani z debelimi črkami vest, da je italijanski ministrski predsednik Mussolini poslal jugoslovanski vladi ultimatum glede Reke in ostalega spornega ozemlja krog tega pristanišča. V ultimatu je baje zahteval, da se morajo Jugoslavlani odpovedati temu mestu ter prepustiti kontrolo nad njim Italiji.

Danes je pa dobil newyorški "Times" naslednje poročilo iz Rima:

Rim, Italija, 24. avgusta. — Vladni krogi so prepričani, da bo še tekom tega meseca rešeno zapleteno reško vprašanje.

Naprilike zastran Reke so obstajale izza popisa mirovne pogodbe v Versailles.

Neprestano so se pojavljala nova razočaranja. Ves svet je bil presenetil pustolovski d'Annunzijev pohod, in splošno se je domnevalo, da bo Reka vir novih bojnih zapletljajev.

Sedaj je pa pisal predsednik Mussolini jugoslovanski deputaciji, ki se mudi začasno v Rimu, da mora biti sklenjena končna pogodba glede Reke med Italijo in Jugoslavijo. Pogodba mora biti sklenjena do 31. avgusta. Če se to ne bo zgodilo, bo Italija ravnala povsem posvoje.

Pismo je bilo naslovljeno na dr. Rybara, načelnika jugoslovanske delegacije. Rybar je takoj odpotoval v Aix les Baines, kjer sta na počitnicah ministrski predsednik Pašić in zunajni minister Ninčić.

Odtam se je vrnil v Rim z zagotovili, da bo pogodba sklenjena v obojestransko zadovoljnost.

Soglasno z rapalsko pogodbo, ki jo je podpisal v imeu Italije italijanski zunanji minister grof Sforza, je bila Reka proglašena za prosto državo, ki je bila zvezana potom ozkega koridorja z železnico, voščo proti Trstu.

Istočasno je pisal grof Sforza jugoslovanskemu zunanjemu ministru, naj pripade luka Baroš, ki je nekako predmetje Reke, Jugoslaviji.

Rapalsko pogodbo je bil odobril italijanski parlament malo prej predno se je povzel Mussolini na površje.

Nobenih komplikacij bi ne bilo, če bi ne šlo za pristanišče Baroš. Italijanski ministrski predsednik pravi, da je grof Sforza odstopil to pristanišče Jugoslaviji privatnim, ne pa uradnim potom.

Italijanska vlada je predložila naslednji načrt za rešitev reškega vprašanja: —

Reki naj vlada komisija, sestoječa iz zastopnikov Reke, Jugoslavije in Italije.

Italija naj oločudje v vseh političnih in upravnih zadevah. Baroš in Sušak naj bosta pod vlado Jugoslavije.

LENINOV TOVARIŠ JE JAKO NEVARNO ZBOLEL.

Moskva, Rusija, 24. avgusta. — Sovjetski komisar Kamenjev, eden ožjih prijateljev ministrskega predsednika Lenina, je smrtno nevarno zbolel. Zdravniki so mu zaenkrat priporočili popoln počitek.

D'ANNUNZIO JE ZARENTAL STARINSKO VILLO V RIMU.

Rim, Italija, 24. avgusta. — Pesnik D'Annunzio je za daljše razdobje zarental starinsko vilo Falconieri v predmestju Rima. Vila je vladna last. Vanjo se bo preselil koncem meseca septembra.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

se potom naše banke izvršujejo zanesljivo, hitro in po niskih cenah:

Včeraj se bile naše cenovne stališče:

Jugoslavija:
Rasplošila na zadnje pošte in izplačuje "Kr. poštni čekoval urad" in "Jadranska banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je paš za hitro izplačilo najugodnejše.

1000 Din. . . \$11.70 . . K 4,000

2000 Din. . . \$23.20 . . K 8,000

5000 Din. . . \$57.50 . . K 20,000

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot 200 lir računamo posebej po 15 centov za poštnino in druge stroške.

Italija in zasedene ozemlje:

Rasplošila na zadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu, Opatiji in Zadru.

200 lir \$ 9.80

300 lir \$14.40

500 lir \$23.50

1000 lir \$46.00

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot 200 lir računamo posebej po 15 centov za poštnino in druge stroške.

Za pošiljanje, ki presegajo znesek pet tisoč dinarjev ali po dvatisoč lir dovoljujemo po mogetnosti še posebni pogoj.

Vrednot dinarjem in liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; is tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Računamo po ceni onega dne, ko nam dosepe poslani denar v roka.

Glede izplačil v ameriških dolarjih glejte posebno oglaš v tem listu.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK HAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street New York, N. Y.
Glavno zastopništvo Jadranske Banke.

"GLAS NARODA"

SLOVENIAN DAILY

Owned and Published by
Migra Publishing Company
(A Corporation)

FRANK BARBER, President

LOUIS GENEVIE, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
25 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y."GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

En celo leto voljo kot za Ameriko	Za New York za celo leto zaplata	07.50
En leto voljo kot za Evropo	Za pol leta zaplata	04.50
En leto voljo kot za Evropo	Za leto zaplata	09.00
En leto voljo kot za Evropo	Za leto zaplata	09.00

Subscription Yearly \$9.00

Advertisement at Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno in prostovoljno.
Dopolni listi izhajajo in izhajajo se ne pridobijo. Dopolni listi ne izhajajo se ne pridobijo. Dopolni listi ne izhajajo se ne pridobijo.

"GLAS NARODA"

25 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Telephone: Cortlandt 5275

ULTIMATUM JUGOSLAVIJI?

Včeraj popoldne so newyorški dnevniki objavili kratko toda značilno notico, da je poslal Mussolini Jugoslaviji neke vrste ultimatum.

Zahteva, naj bo vprašanje Reke rešeno do 1. sept. Če ne bo—brzjavka ne omenja, kaj se bo zgodilo.

Reka je sedaj pod nekakim protektoratom, ali Lige Narodov, ali italijanskim ali jugoslovanskim, nikomur ni natančno znano. Vemo le to, da ima na Reki Italija poglavitno besedo in da je tepen, kdor bi se pridržal govornosti po reških ulicah hrvaško.

Reško vprašanje je sila zavoženo. Jugoslavija ne bo nikdar dobila Reke brez orožja.

Glede tega obmejnega mesta so se vršile dolge konference v času, ko je imel zavezuški svet kako besedo, in takrat, ko je bila Liga narodov znanilka nove zarje novega dne.

Toda niti Liga narodov, niti svet poslanikov nista imela toliko korajže in poštenosti, da bi prisodila reško pristanišče onemu, kateremu spada po vseh postavah, namreč Jugoslaviji.

Italijani so bili v tistih dneh še precej ponižni, in z odločno besedo bi bilo mogoče jugoslovanskim diplomatom marsikaj udejstviti.

V Rapallu in Santi Margheriti so pa imeli italijanski državni lisjaki dosti prilike prepričati se o hlapčevski naravi jugoslovanskih zastopnikov.

Italijani so diktirali, Jugoslovani so podpisovali in podpisali smrtno obsodbo pol milijona naših ljudi.

V zahvalo so jim dali Italijani zvečer banket. Par pečenih piščancev in par butelj šampanjca, to je bila nagrada za Kras, Goriško in Primorje.

Mussolini je že tedaj koval svoje načrte, in je vedel, s kakimi sosedi bo imel opravka, če bo prišel enkrat na krmilo.

Glede Reke so bili skomandirali tako, da ni bila ne tega, ne onega.

Italiji se je to jako kadilo.

Ker so bili tedaj Angleži in Francozi še precej pod Wilsonovim vplivom, ni mogla Italija pobasati Reke kar meni nič, tebi nič. Protestirala bi Anglija, protestirala bi Francija, protesti so pa nerodna reč, kadar je vse lepo vpeljavano in zasnovano.

Človek se umaže pred svetom, če kljubuje splošnemu protestu.

Italija se je hotela prepričati, kakšno je tisto jugoslovansko navdušenje, ki je objavljeno sleherni dan na tolikih straneh, kolikor strani šteje jugoslovansko časopisje.

Poslala je d'Annunzio na Reko. Ne sicer oficijelno, toda d'Annunzio je prišel na Reko ter se vgnezdil tam.

V štirinajstih dneh je izstrelil vse reško jugoslovansko.

Jugoslovani so sicer pretepli sempatam kakega d'Annunzijevega vojaka, pa je malo manjkalo, da jih ni Jugoslavija kaznovala zastran kaljenja miru.

Belgrad je protestiral. V Pariz, v London in v Rim je pošiljal proteste. London in Pariz sta odgovarjala, da je to stvar Italije, Rim je pa tarna, da nima moči nastopiti proti d'Annunziu.

Le malokdaj se nudi narodu tako ugodna prilika kot se je nudila Jugoslaviji v tistih časih.

Dve regimenta slovenskih fantov bi poglala d'Annunzia v enem dnevu odkoder je prišel. Niti spotiti bi se ne bilo treba slovenskim vojakom.

Jugoslovanska vlada je protestirala proti d'Annunziju. Italijanska vlada je odgovarjala: "Saj je res nesramen in predrzen".

Pri tem mu je pa pošiljala bogate zaloge orožja in streljiva.

Ko je Reko prepiral, se je vrnil d'Annunzio v Italijo ter je bil z vsemi svečanostmi sprejet.

Ne želimo, da bi se, toda vemo, da se bo Jugoslavija brezpogojno vklonila Mussolinijevemu ultimatu.

Zabavljala bo sicer čezenj, toda z zabavljanjem se dandanašnji ničesar ne doseže.

Trdna volja, premaga vse ovire. Mussolini je mož volje, ki je vsa naperjena proti nam.

Edinole ob jugoslovanskih bajonetih bi se ta volja skrhal, če že ni vse prepozno.

Novice iz Slovenije.

Kočevsko pismo.

Na Kočevskem, to je na narodno-mešanem svetu od Čabra do Črnomlja, pa od pred vrat Žužemberka tja do Kolpe, obstojata v glavnem dve stranki: kočevska Bauernpartei in pa Narodna radikalna stranka. Obe imata svoje voditelje v Kočevju, živahnem trgovskem in industrijskem središču, obdanem od 24 nemško-slovenskih občin, in vsaka izdaja svoj list ("Gottscheer Zeitung" in "Radikal"). Pri združnih državnoborskih volitvah sta se pobotali in Bauernpartei je nakazala svoje pristaše, da glasujejo za radikalno stranko, kar je v slovenski javnosti vzdignilo precej prahu. Vse kaže, da se je razmerje med kočevskimi radikali in bauernparteilci v zadnjem času zopet poslabšalo. In to po krivdi bauernparteilcev. Bauernpartei kot izrazita nemško-nacionalna stranka zbira namreč v svoji sredi vse nemško-nacionalne več ali manj pangermansko navdahnjene ljudi, ki jih je vzgojila zadnja tridesetletna schulerveinska in sidmarkina doba. Ti ljudje imajo odločujoč vpliv v stranki. Stari Kočevjarji, vzrasli še pred to dobo, simpatizirajo z radikalno stranko, in na stare Kočevjarje, katerih vodja je bil pred kratkim umrl Alojzij Loy, dajo kočevski kmetje zelo veliko, dočim "mladih" z dr. Arkom na čelu ne smatrajo za preveč resen političen faktor. V sled tega so začeli "mladi" boj proti "starim", ki gre tako daleč, da jih skušajo z različnimi zakulisnimi sredstvi še celo družabno izolirati. To početje na njenih prijateljih radikalna stranka seveda rada ne gleda. Po intervenciji radikalne stranke se je nadalje dovolilo Kočevjarjem ustanovitev Gesangsvereina (pevskega društva). Seveda so se ga polastili takoj "mladi". Ta prst, ki ga je ponudila radikalna stranka "mladim", pa ti zlorabljajo v čisto navadne politične in nacionalne namene: hodijo namreč vsako nedeljo in mesta na kmete, kjer pojejo nemške nacionalne in kočevske pesmi, ki privabijo kmečko ljudstvo, ter pade marsikaka beseda ali dvoumen govor, seveda nacionalno pobarvan, ter skušajo tako navezati stike z ljudstvom in si mesto starih pridobiti zaupanja. To da radikalni mladi, ki so jasno, ker s tem izpodrivajo tudi nje. Naravnost diskreditujejo pa je postopanje, ki ga dokumentirajo "mladi" v lokalnih vprašanjih mesta Kočevja. Pred vsem so silno proti Dijskemu Domu. To je slovensko društvo, ki poseduje lepo hišo in posestvo ter bo oskrbovalo do 80 dijakov kočevske realne gimnazije, s čimur je zagotovljen njen obstoj. Ko je "Mestna premoženjska uprava", ki upravlja kakih 100 milijonov vredno mestno premoženje, dala renovirati gimnazijsko poslopje, ki spada tudi pod njeno upravo, so mladi postali na stare silno nevoljni, češ, da stari s kočevskim denarjem podpirajo "slovenske" pravice. Ko je duševni vodja mladih, neki Robert Ganglmayer, izleitaral mestno lovišče, je Mestna premoženjska uprava, ki o licitaciji še obveščena ni bila, prijavila svoje lastno lovišče na svojem zemljišču, ker ima Ganglmayer posebne lovske manire, ki jih je dokumentiral v lovišču Mozeli, so padli mladi z vso silo po starih, sklicali svoje pristaše na poseben shod ter zahtevali, da se do 31. julija v "Premoženjsko upravo" razpišejo volitve, češ, sicer se bo do oni uprave kar polastili. Očeta tega "energičnega" in obenem smešnega, a za mlade ev. nevarnega koraka smatrajo Ganglmayerja in dr. Arka, ki je na shodu razlagal juridično utemeljenost takega koraka. Seveda se volitve na diktat kočevskih nacionalcev ne bodo razpisale, a od razpisa pa do volitev je še velika razdalja, ker bodo preje za razčistiti gotova važna volilna vprašanja. Mladi nacionalci gledajo zlasti "Merkantilno banko" v Kočevju po strani in nič manj jih ne boli dejstvo, da je velefinanca v rokah združenih "starim" in Slovencev, ki zastopajo opravilno v stališču skupnega delovanja v blagor vseh. V sled tega so mladi pogruntali, da se bodo skušali čim prej polastiti mestne občine in z njo Mestne hranilnice, ki ima za 45 milijonov vlog. Zato for-

rajo vzpostavitev gerentstva. Polastiti se hočejo tudi Mestne premoženjske uprave, ki reprezentira vrednost kakih 100 milijonov zlasti v gozdovih. Oprti na ta dva faktorja upajo vpeljati v Kočevje svojo lastno banko ali zanesljivo podružnico, da tako dobje velefinance v svoje roke. To je torej načrt "mladih". To delovanje in razdiranje obstoječega pa kliče vse trzeje elemente brez razlike narodnosti v Kočevju na plan. Kaj mladi znajo, so pokazali pri "Splošnem Nakupovalnem Društvu", ki so ga pod vodstvom velebauernparteilcev Roma in Ganglmayerja spravili od cvetočega podjetja na kant. Zadeli bo sta skupaj dve ideji: ideja mirmega sožitja in sodelovanja v blagor vseh ter ideja nemško-nacionalne nestrpnosti.

Koliko je napravila toča škode v Sloveniji.

Po podatkih kmetijskega ministrstva je toča v mesecu juliju napravila v Sloveniji občutljivo škodo, in sicer: v mariborskem okraju za 2,300,000 Din, v kranjskem okraju za 140,000 Din, v celjskem okraju za 50,000 Din, v litjskem okraju za 802,000 Din, v ptujskem okraju za 220,000 Din, v radgoneskem okraju za 50,000 Din, v krškem okraju za 5,000,000 Din in v brežinskem okraju za 1,331,000 Din. Celotna škoda znaša torej 9 milijonov 893 tisoč dinarjev.

Dopis.

Merrill, Wis.

Hočem zopet malo popisati tukajšnje razmere. Imeli smo zelo hudo zimo letos, zato je pa menda tudi precej vroče poletje. Vendar letina je v splošnem zelo dobra. Žito je lepo, posebno oves, in tudi krompir dobro kaže, ker smo dobili dežja, ki je bilo močno suho. V splošnem se pa z živinorejo največ pečemo. To je še najbolj gotovo in se dobro spleča, namreč mlekarstvo. To poletje se plača od 20 do 24 za funt sira. Tudi grah dobro obrodi in se izplača. Prinesel od \$30 do \$80 za akter. Samo za glavno živino ne dobimo skoro nič, 2 do 4 za funt. Torej delavci vidi, kam gre dobiček.

Bilo bi želeli da bi se še več Slovencev tukaj naselilo, ker je lep kraj, dobra studenčna voda z raznovrstnimi ribami. Ker je še precej gozda naokoli, je še tudi dosti divjačine za lovaželnje. Od mesta Merrill je okoli 6 milj. Mesto ima okoli 10,000 stanovalecev. V njem so raznovrstne tovarne, ponajveč lesena industrija. Pred 35 leti je bila še samo majhna indijanska naselbina. Danes je Lincoln kraj eden prvotnih za mlekarstvo v tem delu države.

Ako bi kateri želel več pojasnil o tem okraju, mu radevolje poštežem. Pozdrav vsem farmerjem in delavcem sotrpnikom!

Leo Hojan.

R. 5, Box 72.

To je treba uvaževati.

"Ženska, ki se muči v namenu, da postane osebnost bolj privlačna, je gotovo večja nevarnost kot pa ženska, ki zanemarija svoje telo", — je rekel Wimmer, profesor Columbia University v New Yorku, v enem svojih zadnjih govorov. V vseh razvojih svetovne zgodovine, v Egiptu pred 2350 leti, v Rimu pred 900 leti itd. itd., so bila lepota jako v rabi. Mi lahko priporočimo Trinerjevo Ročno Razstoppino za obraz in roke, in La Triner Combination Compact Face Powder and Rouge v krasni kovinasti škatlici z ogledalom (v vseh vrstah). Vsaka ženska pa mora vedeti, da je temelj krasne polti red žledeca. Ko izčisti Trinerjevo Grenko Vino vaša čreva ter jih ohrani čista, se tudi vaša polt lepša in lepša, kajti vi ne trpite vsled glavobola, nespečnosti, nervoznosti in podobnih znamenj žledodnega nerada. Vaš lekarnar ali prodajalec zdravil ima Trinerjeva zdravila in izdelke v zalogi. Če jih ne morete dobiti pri njem, pišite naravnost na Joseph Triner Company, 1233 S. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Peter Zgaga

Ni je večje neodkritostnosti kot je v pisani ali tiskani besedi. Vse je pretirano. Ni naravnega, nič odkritosrčnega.

Sedež in piše pismo prijatelju. Prve besede v pismu so: "Dragi prijatelj".

Le priznaj, če si že kdaj rekel temu prijatelju iz oči v oči besede "dragi prijatelj".

Kdaj je še rekla mati svoji hčeri: "Draga hči"?

Se nikdar ne. Ko ji pa piše, jo vedno tako naziva.

Če govori o prijazno, ji kvečjem reče: Stopi sem, ti bom kaj povedala.

Če je jezna, jo pozdravi z besedami: Sem, pamž zanikarni!

Če je pri proči od nje, in jo hoče v pismu resno posvariti in ošteti, ne bo nikdar na vrhu vseh oštevanj pozabila zapisati: "Draga moja hčerka".

Nekoč sem bil pri rojaku, ki je v potu svojega obraza pisal pismo.

S pogledom sem preletel prve besede ter čital:

"Prečastiti gospod!"

— Komu pa pišeš? — ga vprašam.

— O nič, — pe odvrnil. — Farja bom pobaral, kdaj mi bo lahko otroka krstil.

Pod vsako žalostinko morajo biti besede "žalujoci ostali". Če bi res vladala na svetu odkritosrčnost, bi moralo biti pod vsako drugo ali tretjo žalostinko zapisano: "Radovedni ostali".

Radovedni, kakšen je testament in koliko je komu zapustil pokojnik.

To se mi je zdelo vredno povedati, predno sem dospel do tega odstavka, ki je bil pred kratkim objavljen v listih.

Poročanje je bilo namreč takole:

Mrs. Ford je proti golim kolonom. Michigamme, Mich., 22. avg. — Mrs. Henry Ford je javno ožigosala nekatere ženske, ki hodijo na letovišče v tukajšnje bližino ter hodijo v hlačah, kažejo kolena ter se po njenem mnenju nespodobno oblačijo.

Iz Chicage je prišlo več deklet v kemp, kjer tabore Ford, Edison in Firestone. Prosile so goste, naj se podpišejo v spominske knjige. Mrs. Ford jih je pozorno pogledala rekoč: — Ve ženske in dekleta nimate dobrega okusa. Kako si vendar predrznete priti sem v taki obleki brez kril in z golimi koloni?

Ženske so osramočene odšle.

V resnici je bilo pa tako:

V gozdni kemp tabore Ford, Edison in Firestone. Vsi trije so veliki slavni možje, ki pa kljub starosti in učenosti ne podočnjujejo lepe ženske noge.

Recimo, da so vsi trije sedeli v polmrazu in se pogovarjali.

Kar naenkrat pa začno prihajati v šator dekleta, prva lepša od druge, vse v napetih hlačah, golih kolen in še kaj več.

Kamen bi obudila k življenju taka prikazen, pa bi ne pod kožo krvavih mož kot so Ford, Edison in Firestone.

Zagledani so se v lepe oblike in požirali slino.

Tedaj pa pridejo Fordova mati iz kuhinje in se začudijo, da jim kar sapa zastane.

Ženska je pa ženska, saj veste.

— Sram vas bodi, stari norci — jim pravi. — Stran se obrnite.

Ve, nesramnice pa ven, takoj ven, če ne, vas bom z burkljami naglala.

Tako se je zgodilo, ne pa tako kot je poročal časopis.

Jugoslovanska

Katoli. Jednosta

Ustanovljena 1. 1898

Inkorporirana 1. 1907

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki:

Predsednik: RUDOLF VERDAN, 522 E. 135 St., Cleveland, O.

Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, O.

Tajnik: JOSEPH FISHER, Ely, Minn.

Začasni blaginjski LOUIS CHAMPA, Box 561, Ely, Minn.

Blaginjski neizplačanih smrtin: JOHN MOVERN, 412 — 12th Ave. East, Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik:

Dr. JOS. V. GRAHEK, 303 American State Bank Bldg., 600 Grant St. at Sixth Ave., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:

ANTON ZBASNIK, Room 206 Bakewell Bldg., cor. Diamond and Grant Streets, Pittsburgh, Pa.

MOHOR MLADIC, 1234 W. 18 Street, Chicago, Ill.

FRANK SKRABEC, 4232 Washington Street, Denver, Colo.

Porotni odbor:

LEONARD SLABODNIK, Box 460, Ely, Minn.

GREGOR J. PORENTA, Black Diamond, Wash.

FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Zdravstveni odbor:

VALENTIN FIRK, 780 London Rd., N. E., Cleveland, O.

PAULINE ERMENC, 629 — 3rd Street, La Salle, Ill.

JOSIP STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.

ANTON CELARC, 638 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tiskajoče se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljave naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošiljajo na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolniška sponzela naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednosta se priporoča vsem Jugoslovanom za obilni pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgleda takoj bližnjega društva J. K. J. Za ustanovitev novih društev ne pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi z 8 člani ali članicami.

Iz Jugoslavije.

Anglija se zanima za Jugoslavijo. Uloga sir Younga v Beogradu.

Odlični inozemski diplomat, ki pripada neki nevtralni državi, je dopisniku "Jutarnjega lista" v Lausanni dal neke jako zanimive informacije. Anglija se zadnji čas zelo zanima za Jugoslavijo. To je v zvezi z njeno orientsko politiko. Anglija vodi danes turkofilsko politiko. Ona hoče, da ostane rešitev dardanelskega vprašanja, kakor ga vsebuje lausanna pogodba, vsaj polstoletja v veljavi. S tega razloga želi Anglija močno Turčijo, kateri bi se priključila še Zveza arabskih držav (Mezopotamija, Sirija, Palestina, Transjordanija, Arabija in eventualno še Egipt). Te države kot prijateljice Anglije zagovarjajo leto-letno varno zvezo z Indijo. Ker pa je Sirija danes v francoskih rokah, je razumljivo, da sta Anglija in Francija danes veliki nasprotnici (pohvalni problem le zgolj simptom tega nasprotstva) in da Francija išče zveze z Rusijo ter Jugoslavijo nagovarja, naj obnovi diplomatske stike z Moskvo. Jugoslavija je enako pri sreč Angliji, ki noče, da bi se na Balkanu vodila politika v smislu Francije. Odtod je razumljiva uloga sir Younga v Beogradu, o katerem se z vso gotovostjo trdi, da je on preprečil aretacijo Radića in izjemno stanje na Hrvaškem. On sicer nikdar ni svojih tozadevnih želj izrazil v pozitivni obliki, nego je vsakokrat, kadar je hotel kaj doseči ali preprečiti, načel vprašanje povračila dolgov Angliji. To je pa stvar, zaradi katere Pašić rad vse žrtvuje, da le Anglija ne začne resno tirjati nazaj svoje milijarde. Ker pa bo Anglija svojo orientsko politiko čezdalje bolj akcentuirala, bo Jugoslavija prišla v čezdalje bolj neprijeten položaj.

Prvi jugoslovanski esperantski kongres.

V nedeljo 29. julija je bila v Zagrebu svečana otvoritev I. jugoslovanskega esperantskega kongresa. Ob 9. uri je bila v cerkvi sv. Marka maša, a po tej pridigi, ki jo je imel v esperantskem jeziku Donac. Cerkov je bila polna zborovalcev. Po sv. maši so se podali zborovalci v dvorano hrvaškega sabora. Predsednik kongresnega odbora dr. Maruzzi je v kratkih besedah razložil razvoj esperantskega gibanja v Jugoslaviji ter nato pozdravil navzoče delegate in sicer: za državno oblast dr. Bosanca, za cerkveno oblast škofa Premuša, za vojaško oblast polkovnika Gjuričiča, nadalje č-

školskega in nemškega konzula ter ravnatelja statističnega urada dr. Signara. Po tem pozdravu je v zastopstvu župana arhitekta Vjekoslava Heinzelja, ki je prevzel protektorat nad tem kongresom, otvoril kongres podžupan Kerčelić, ki je v svojem nagovoru poudarjal važnosti tega gibanja. Za podžupana je pozdravil v lepem govoru kongres načelnik oddelka za prosveto in vero dr. Bosanac ter obljubil, da hoče to gibanje podpirati. Nato so pozdravili kongres različni delegati. Bolgarski delegat Giorgiev je v esperantskem jeziku pojasnil razvoj esperantskega gibanja v Bolgariji, kjer se počuje esperanto v vseh srednjih šolah kot neobvezen predmet. Po pozdravih se je vršila volitev predsedstva kongresa. Za predsednika je bil izvoljen zagrebški zdravnik dr. Julij Domac, a za podpredsednike delegati tuzemskih in inozemskih esperantskih društev, med temi izmed Slovencev Herkov, a Bolgarov Giorgiev. Popoldne se je vršila seja, na kateri so se obravnavala pravila za Ligo esperantskih društev v Jugoslaviji in druga aktualna vprašanja. Seja se je nadaljevala 30. in 31. julija. Slovenci so bili na tem kongresu zastopani s 15. delegati. Za predsednika Lige je izvoljen dr. Maruzzi iz Zagreba.

Ukinjenje šolskih maš. Oddelek za prosveto in vero v Zagrebu je v sporazumu s hrvaškim episkopatom ukinil obvezno obiskovanje šolskih maš. Določeno pa je, da se mora šolska mladina na vsak način udeleževati procesije na Telovo.

Jugoslov. dijaki v inozemstvu. Iz Beograda poročajo: Dr. Prohaska, naš prosvetni inspektor v Pragi, je prispel v Beograd, kjer bo poročal ministru prosvete o položaju našega dijaštva v Pragi in na Dunaju.

Novo Veselje za Izorpane. — Izmučene, Nervozne Ljudi. Nuga-Tone je učinkovita in hitra. Nuga-Tone govori življenje in moč izpraznjenim živcem in mišicam. Napravi rdečo kri, močne in umirjene živce in na čudovit način poveča njih moč vzdržljivosti. Daje blažilen spanec, dober tek, fino prebavo, rodno glol, mnogo navdušenja in ambicije. Če se dobro ne počutite, je vaša dolžnost, da jo poskusite. Vas nič ne stane, ako vam ne stori dobro. Je prijetna za vžvati in počutiti se boste boljše takoj. Če vam je še ni predpisal vaš zdravnik, potem podajte takoj v lekarno in kupite Nuga-Tone. Ne sprejmite nadomestil. Vžvajte jo par dni če se ne počutite boljše in če ne zgledate boljše, niste ostali nazaj lekarnarja, ki vam bo povrnil vaš denar. Izdelevatelj: Nuga-Tone zahtevajo od vseh lekarnarjev, da jamčijo za isto in povrnejo denar, če niste zadovoljni. Priporočena, jamčena in na prodaj v vseh lekarnah. Adv.

NOVA ZANIMIVA KNJIGA

NA KRVAVIH

POLJANAH

— Special Ivan Matičić —

Cena s poštnino

\$1.60

TRPLENJE in strahote z bojnih pohodov bivšega slovenskega planinskega polka.

V knjigi so popisani vsi boji bivšega slovenskega polka od prvega do zadnjega dne svetovne vojne. Iz Galicije, z Doberdoške planote, z gorovja s Tirol, Fajtgaga triba, Hudega Loga, Sv. Gabrijela, Pijave in o polkovem uporu ter njega zakletvi.

Knjiga je trde vezana, vsebuje 270 strani in 25 slik in vojne.

"GLAS NARODA" — 25 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Roman s kontrabasom.

A. Čehov.

Kontrabasist Smičkov je šel iz mesta na dačo (letno bivališče) kneza Bibulova. Tam bi se imel vršiti ob priliki zaroke družabni večer z godbo in plesom. Na hrutu mu je počival v usnjati škatlji ogromen kontrabas. Pot je peljala Smičkova ob bregu ne ravno veličastne, vendar zelo idilične reke.

— Ne bilo bi napak okopati se! — pomisli Smičkov. Brez nadaljnega pomislenja se sleče ter potopi svoje telo v hladne valove. Bil je prekrasen večer. Smičkova poetična duša se je hipoma spremenila in se zljala v harmonijo lepe okolišice. Kakšno čustvo ga je šele navdalo, ko je zapazil približno kakih sto korakov od sebe lepo deklico, ki je spala na strmem bregu. Menda je lovila ribe.

Prenehaj je za hip dihati in duša mu je umirala od raznovrstnih čustev. Spemini na mladost, hrepenenje po preteklosti, znova probujajoča se ljubezen. . . Misli je, da ni več sposoben ljubiti. Ko je namreč izgubil vero in zaupanje do ljudi (žena mu je zbežala z njegovim prijateljem, tovarišem po poklicu), je zavladalo v njegovem srcu čustvo praznоте in postal je mizantrop.

— Kaj je življenje? — se je večkrat povpraševal. — Čemu živimo? Življenje so same sanje, bajka, prevara.

In ko je tako stal pred spečo lepotic, (ni bilo namreč težko spoznati, da spi), je naenkrat začutil proti lastni volji v prsih nekaj ljubezni podobnega. Dolgo je stal pred njo in jo požiral z očmi.

— Čas je že, — si je mislil in pri tem globoko vzdihnil. Zbogom, lepa prikazen! Moram iti na bal k Njegovi Svetlosti. . .

Še enkrat se je ozrl na lepo deklico in že je hotel plavati k bregu, ko mu naenkrat šine misel v glavo: moram ji nekaj pustiti za spomin! Privezem ji šopek cvetlic na trnek. To bo iznenadenje od neznanca.

Smičkov je mirno plaval k bregu, natrgal velik šopek cvetlic, ki so rasle na travniku in ob reki, jih povezal v šopek in jih privezal na trnek.

Šopek je šel na dno in potegnil za seboj tudi leseni plavek.

Bilo bi primerno, da bi roman končal na tem mestu, kar bi tudi odgovarjalo razumu, zakonom prirode in socialnemu položaju našega junaka. Toda ne glede na razmere avtorja, se roman ni končal pri šopku. Kljub zdravemu smislu je moral odigrati ubogi in neznatni kontrabasist v življenju slavne in bogate lepoticе važno vlogo.

Kako je bil Smičkov poparjen, ko je priplaval na breg in ni tam več zapazil svoje obleke. Ukradli so mu jo! Med tem, ko se je nasmajal nad lepoto deklice, so mu odnesli neznan zlikovec vse razen kontrabasa in cilindra.

— Prokleti! — je vzdihnil Smičkov. — O, zahrbtnost človeška! Ne vznemirja me toliko dejstvo, da nimam več obleke (kajti, obleka je itak minljiva), a misel, da bom moral iti odtod popolnoma brez obleke in se pregrešiti proti družabni dostojnosti!

Sedel je na škatljo, v kateri je ležal kontrabas in pričel iskati, izhoda iz strašnega položaja.

— Kako naj vendar grem brez obleke k knezu Bibulovu? Tam bodo dame. Poleg tega so mi odnesli tatovi obenem s hlačami tudi kolofonijo, ki sem jo imel v žepu!

Mislil je dolgo in mučne misli so mu povzročale bol v sencih.

Eh! se domisli, nedaleč od brega je mostič, obdan z grmovjem. Tam lahko sedim, dokler se ne stemni; zvečer pa že dospem na kakšen način v temi do prve kočice.

Pri teh mislih je pokrkl Smičkov cilindar na glavo, zadel na pleča kontrabasa in se napotil k mostu. V Adamovem kostumu in z glasbenim orodjem na plečih je bil naš Smičkov podoben starogrškemu mitološkemu polbog.

Pustimo nekoliko časa junaka z njegovimi skrbmi pod mostom in se povrnimo k deklici, ki je lovila ribe!

Lepa deklica se je med tem zbudila in ker ni videla lesenega plavka nad vodo, je hitro potegnila za palico, meneč, da ujame ribo.

Palica se je upognila, vendar pa plavek in trnek se nista hotela pokazati nad vodo. Najbrže se je šopek cvetlic v vodi namočil in obležal na dnu.

— Ali se je ujela velika riba, — je mislila deklica, — ali pa se je trnek kam zataknil.

Še nekolikokrat je potegnila za palico in prišla končno do pričrpanja, da se je trnek zataknil.

— Kakšna škoda! — je mislila deklica. — In ravno sedaj na večer, ko se ribe lovijo z najboljšim uspehom. Kaj storiti?

Premetena deklica ni dolgo ugaibala. Vrgla je hitro obleko od sebe in se potopila s svojim čudovito lepim telesom v vodo do samih mramornatih pleč. Ni ji bilo lahko osvoboditi trneka od šopka. Vendar je prišla deklica vesela in srečna iz vode s trnkem v roki.

Toda zlobna usoda jo je zasledovala. Neznani zlikovec, ki so malo prej ukradli obleko Smičkovu, so odnesli sedaj še njeno obleko! Pustili so ji samo škatljo, v kateri je imela črve.

Kaj naj sedaj storim? je zaplakala deklica. — Ali naj grem tak domov? Ne, nikdar! Rajše v smrt! Počakam, da se stemni, v temi že dospem do tete Agate in jo pošljem domov po obleko. Sedaj se hitro skrijem pod onile most.

Sramežljivo sključena je bežala naša junakinja po travi k mostu. Ko je zlezla pod most in tamkaj zapazila golega človeka z umetniškimi lasmi in poraslimi prsi, je zakričala in se onesvestila.

Smičkov se je tudi sam prestrašil. Mislil je v začetku, da je deklica — najada.

— Morda je pa to vodna sirena ki me je prišla zapeljevati? je mislil godbenik. Ta misel mu je bila všeč, ker si je vedno mnogo domišljeval o svoji zunanosti. — Ako pa ona ni sirena, ampak zemeljsko bitje, kako naj si vendar razložim to čudno in nenadno izpremembo? Zakaj je ona tukaj pod mostom? In kaj hoče?

Dočim je on reševal ta vprašanja, se je deklica polagoma zavedla. — Ne ubijte me! — je šepetala je spregovorila. — Sem kneginja Bibulova. Mnogo denarja dobite, rotnim vas! Ravno sedaj sem razvezala v vodi trnek, medtem pa so mi tatovi ukradli mojo novo obleko, čevlje, vse.

— Gospodična, — spregovoril Smičkov z drhtečim glasom, — tudi meni so ukradli obleko. Poleg tega so mi odnesli s hlačami v njih se nahajajočo kolofonijo. Vsi kontrabasisti in trombitisti so navadno iznajdljivi; naš Smičkov pa je bil prijetna izjema.

— Gospodična, — je spregovoril malo pozneje, — vidim, da vas vznemirja moja zunanost; toda sami vidite, da kakor vam tudi meni ni mogoče iti proč od tod v teh razmerah. Glejte, kakšna misel se je porodila v moji glavi! Ali ne bi hoteli leči v tole škatljo in se pokriti s pokrovom? To bi me skrilо pred vami —

Smičkov je potegnil kontrabas iz škatlje. Za hip ga je vznemirila misel, da profanira svetost umetnosti s tem, da odstopa v take svrhe škatljo za kontrabas, toda vznemirjenost se je kmalu polegla. Lepa deklica se je sključeno vlegla v škatljo, Smičkov pa je previdno zaprl pokrov in povezal škatljo z jermenom. Bil je vesel, da ga je narava obdarila s tako iznajdljivostjo.

— Sedaj, gospodična, me ne vidite več — je mirno izpregovoril godbenik. — Ležite brez skrbi in se ne vznemirjajte. Ko se stemni, vas ponesem v hišo vaših staršev, po kontrabas pa pridem lahko pozneje.

Ko se je zvečerilo je zadel Smičkov škatljo na ramena in se napotil k dači Bibulova. Imel je sledeči načrt: priti najprej do prve kočice, dobiti tam obleko in potem nadaljevati pot.

— Ni sreče brez nesreče, — je mislil, ko je teptal po prahu s bosi

simi nogami in se škil pod bremenom. Gotovo me knez Bibulov bogato obdara za pristožno sodelovanje v usodi kneginje.

— Ali vam je udobno, gospodična? — jo je vprašal z glasom galantnega kavalirja, ki vabi plesalko na kvadrilo. — Moja škatlja vam je vsa na razpolago, in mislite si, da ste pri sebi doma.

Kar naenkrat pa se je galantnemu Smičkovu zadelo, da vidi pred seboj v mraku dve človeški podobi. Pogledal je še bolj natančno in se kmalu prepričal, da to ni samo optična prevara: človeški podobi sta šli v resnici po cesti in zdelo se mu je, da imajo podobe rokah celo nekakšne cula.

— Morda sta pa to tatova? — se mu je zasvetilo v glavi. — Kaj neki neseta v culah? Najbrže bo najina obleka. —

Smičkov je položil škatljo kraj pota in stekel za podobama.

— Stoj! — je zakričal. — Stoj! Držite jih! Tatova!

Podobi sta se ozrli in ko sta zapazili, da ju nekdo zasleduje, sta zbežali in naenkrat skrivnostno izginiili. — Kneginja je še dolgo potem čula krike in urne korake, končno pa je utihnilo vse.

Smičkov se je medtem zelo trudil, da bi dohitel dozdevna tatova in lepa kneginja bi morala najbrže še dolgo ležati na polju kraj pota, da je ni igra usode rešila iz tega položaja. Pripetilo se je, da sta šla ravno ob tem času po isti poti na dačo Bibulova Smičkova tovariša flavtist Žučkov in klarnetist Razmahajkin. Tovariša sta se razčudeno spogledala, ko sta se v mraku spodtaknila na škatljo kraj pota.

— Kontrabas! — je rekel Žučkov. — To je vendar kontrabas našega Smičkova! Kako neki je prišel semkaj?

— Najbrže se je Smičkovu kaj pripetilo, — je ugibal Razmahajkin. Mogoče se je napil, ali so ga oropali. — Na noben način ne smeva pustiti kontrabasa tukaj. Vzemiva ga seboj!

Žučkov si je zavalil škatljo na hrbet in tovariša sta nadaljevala svojo pot.

— Za hudiča! — je mrmral flavtist vso pot — kakšna teža! Za ves svet bi ne hotel igrati na takem maliku. Uf!

Ko sta prišla godbenika na dačo Bibulova, sta položila škatljo na prostor, določen za orkester, sama pa sta šla v buffet.

Na dači so pričeli medtem prižigati v dvorani lestence. Lepi, simpatični ženin, dvorni svetnik Lakejič, uradnik železniškega ministrstva, je stal sredi dvorane in se razgovarjal, držeč roke v žepih d grofom Škalikovim.

Razgovarjala sta se o glasbi. — V Neapolju sem bil osebno znan — je pravil Lakejič — z virtuozom, ki je delal dobesedno čudeže. Ne boste mi verjeli, grof. Na kontrabasu, na čisto navadnem kontrabasu, je proizvajal skladbe s čudovitimi trilkami. Igral je valčke Straussove.

— Saj to vendar ni mogoče! — ga je prekinil grof.

— Verujte mi! Celo Lizstovo rapsodijo je igral na kontrabasu. Stanoval sem namreč z njim skupaj v hotelu in ker ravno nisem imel drugega dela, sem se celo naučil od njega igrati na kontrabasu omenjeno rapsodijo.

— Rapsodijo Lizstovo? Hm! Vi se šalite!

— Ne, verujete? — se je zasmejal Lakejič. Takoj vam pokažem. Pojdiva k orkestru!

Ženin in grof sta šla k orkestru. Ko sta prišla h kontrabasu, sta pričela urno odvezavati jermena in — o strah in groza!

Toda medtem, ko si čitatelj po svoji prosti volji predstavlja izid glasbenega prepira, se povrtno zopet k Smičkovu. Reče ni mogel dobiti tatov in se je vrnil na prostor, kjer je mislil da je pustil škatljo z dragocenim bremenom. Toda škatlje ni bilo več.

Zmeden do skrajnosti je hodil gor in dol po potu in ko kljub temu ni mogel najti škatlje, je prišel do prepričanja, da se ni vrnil na pravo mesto.

— To je strašno! — si je mislil si pulil lase in kurja polt ga je oblivala. Saj se mi že združ v škatlji. Morda sem!

Do polnoči je hodil Smičkov po potu in iskal škatljo; končno pa

Slovenskim pevskim društvom v Ameriki.

Po dolgem odmoru in brezdelju je nastopila v vrstah naših pevskih društev zdrava reakcija. Naše vrste so se bile zrahljale in neka mlečnost in strankarstvo se je bilo lotilo naših članov. Ta pojav je bil z ene strani naravna posledica povojne aktivnosti, a z druge strani proizvod političnega delovanja nekaterih skupin izmed nas. Del našega drugače zavednega članstva se je dal zavesti v neke take akcije, ki ne spadajo v delokrog pevskih društev, in hoteli so pronašati to politično obilježje tu in na svoje pevsko društvo. V te homatije so jih privedle nekatere osebe, ki drugače nimajo interesa za naše petje.

Nihče ne krati svobode političnega mišljenja poedinemu našemu članu, ali taka mišljenja ne smejo se vmešavati niti staviti ovire v naše delovanje. Svrha naših pevskih društev ni ničesar drugega, nego prosveta in lepa umetnost — pesni, ki mi jo želimo razvijati na narodnem temelju. Kdor se s tem ne strinja, svobodno mu, da se priključi drugim, njegovi ideologiji bližnjim društvom, ali naj ne vsiljuje svojih političnih nazorov v naša pevška društva, ker so naša društva nacionalno-kulturna, ne pa politična.

Naša narodna zavest, slovenska, hrška in hrvatska, je bila glavna gonilna sila za ustanovitev naših društev in poštvalnost članov, ki jih je vzdrževala. Ta ista zavest je nas vodila pri ustanovitvi Zveze Jugoslovanskih Pevskih Društev, katere glavna svrha je, da z združenimi močmi naših zborov doprinaša svoj obol širjenju naše pesni, navduševanju članov za to lepo umetnost, doprinaša našim narodni glasbi, kar vse skupaj predstavlja hvaljevredno podjetje.

Mi smo to svojo nalogo, vsak posebej izvajali v svojih kolonijah po svojih najboljših silah. Začeli pa smo jo izvajati tudi nacionalno, in v to svrhu smo se združili v Zvezo, ki se je prizadevala izvajati svojo nalogo. V tem delovanju so nas ovirali in motili ljudje izven naših vrst, ki so se trudili vničiti Zvezo. To pa se jim ni posrežilo. Radi tega verujem, da se bomo sedaj s podvojenimi močmi lotili dela, da nadoknadimo, kar smo zamudili.

Z zadovoljstvom moramo reči, da se je precejšnje število naših društev tekom zadnjih let finančno lepo oskubelo. Tudi z radostjo ugotovljamo, da so naši zbori tudi tehnično napredovali: nekatere spremembe v tehničnem osoblju so doprinele zadovoljujoče rezultate. Dolžnost nam je, da v tej smeri nadaljujemo.

Žalibog naša društva trpé pomanjkanje na pripravi novih zbornih pesnih, zlasti hrvatskih. Po pomanjkanje se jako čuti tudi pri provincijalnih zboraх v starem kraju. V tem pogledu moremo mi mnogo storiti, in to tako, da si zagotovimo mnogo novih zbornih skladb, da jih izdamo in tako prekrbimo z njimi naše zbornice tu in v starem kraju; s tem obogatimo našo glasbeno literaturo in dvigamo več en spomenik svojemu konstruktivnemu delu. Naravno, to vse je mogoče doseči le potom skupne akcije naših zborov v Ameriki.

Za vsako delo je treba žive in delu primerne organizacije. Mi v tej zemlji smo se mogli naučiti, da je za vsako akcijo potrebna dovršena organizacija. Vsa večina in jakost Združenih držav obstoja v sposobnosti njenih sinov, da so znali svoje delo organizirati. Tunkaj se vse ustvarja na veliko, in tako moramo tudi mi kreniti v tej smeri, ako želimo doseči svrhu, ki smo si jo postavili. Vred velikih geografskih daljav je potrebno, da se organiziramo ne le nacionalno, marveč tudi okrožno — v distriktu; društva bi se morala organizirati v okrožne organizacije, a okrožne organizacije v Zvezo. Glavni odbor Zveze bo kmalu predložil društvom načrt v tem smislu, pa bi bilo želeli, da se v tej smeri začne takoj delovati in da na bodočem običnem zboru (ki se ne more vršiti pred bodočim letom) pridemo na dan s praktičnimi predlogi, ki jih bomo črpali iz izkustva.

Z odstopom dosejanega glavnega tajnika, g. J. Dupina, je predsedništvo v smislu pravil spopolnilo to važno mesto z energičnim in zavednim našim članom, bratom Ivanom Varoga, 5125 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa., članom društva "Prešern", ki je sprejel to službo. Ker bo delo veliko in naporno, zato je predsedništvo smatralo potrebno, da se tajniku prideli pomočnik, in to naloge je prevzel naš vrli brat pevec Anton Paur, 2051 Veronica Street, North Side, Pittsburgh, Pa., član društva "Javor". Ona dva bosta kmalu stopila v dopisovanje s poedinimi zbora. Glavni odbor upa, da bodo odgovorni činitelji zborov svestno in brez zamude odgovarjali na te dopise, kajti od tega je odvisen uspeh naše akcije.

Po zadnjem poročilu glavnega blagajnika Zveze, brata Ivana Klariča iz Youngstowna, Ohio, se v naši blagajni nahaja še svota \$216. Mnoga naša društva dolgujejo Zvezi na članarini, in bi bilo želeli, da te račune čim prej uredijo na način, ki jim je najbolj po godu. Glavni tajnik bo stopil v dotiko z društvi in se prizadeval urediti to stvar v obče zadovoljstvo.

Naprosajo se tehnični odbori poedinih društev in njihovi pevovalci, da predložijo glavnemu pevovalcu, bratu Ignaciju Hudetu, 82 Cortlandt St., New York City, svoje predloge za skupni koncert tako, da bodi ta naš skupni nastop zares veren izraz jakosti in važnosti tega prosvetnega podjetja.

Pozivam vsa društva, ki spadajo k Zvezi, da se z navdušenjem in s pogumom zopet zavzamejo za svojo skupno organizacijo, ter apeliram na vse one naše narodne zbornice, ki se še ne nahajajo v naši sredi, da pristopijo in ojačajo naše vrste, iz česar bo izvirala le skupna korist.

Pozdravljam vse zavedne naše pevce in delavce na tem polju. Ključ je jim prisojeno: "Na svidenje!"

Ivan Mladinec, predsednik Zveze Jugoslov. Pevskih Društev v Ameriki.

V New Yorku, 23. avgusta 1923.

našo, marveč tudi okrožno — v distriktu; društva bi se morala organizirati v okrožne organizacije, a okrožne organizacije v Zvezo. Glavni odbor Zveze bo kmalu predložil društvom načrt v tem smislu, pa bi bilo želeli, da se v tej smeri začne takoj delovati in da na bodočem običnem zboru (ki se ne more vršiti pred bodočim letom) pridemo na dan s praktičnimi predlogi, ki jih bomo črpali iz izkustva.

Z odstopom dosejanega glavnega tajnika, g. J. Dupina, je predsedništvo v smislu pravil spopolnilo to važno mesto z energičnim in zavednim našim članom, bratom Ivanom Varoga, 5125 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa., članom društva "Prešern", ki je sprejel to službo. Ker bo delo veliko in naporno, zato je predsedništvo smatralo potrebno, da se tajniku prideli pomočnik, in to naloge je prevzel naš vrli brat pevec Anton Paur, 2051 Veronica Street, North Side, Pittsburgh, Pa., član društva "Javor". Ona dva bosta kmalu stopila v dopisovanje s poedinimi zbora. Glavni odbor upa, da bodo odgovorni činitelji zborov svestno in brez zamude odgovarjali na te dopise, kajti od tega je odvisen uspeh naše akcije.

Po zadnjem poročilu glavnega blagajnika Zveze, brata Ivana Klariča iz Youngstowna, Ohio, se v naši blagajni nahaja še svota \$216. Mnoga naša društva dolgujejo Zvezi na članarini, in bi bilo želeli, da te račune čim prej uredijo na način, ki jim je najbolj po godu. Glavni tajnik bo stopil v dotiko z društvi in se prizadeval urediti to stvar v obče zadovoljstvo.

Naprosajo se tehnični odbori poedinih društev in njihovi pevovalci, da predložijo glavnemu pevovalcu, bratu Ignaciju Hudetu, 82 Cortlandt St., New York City, svoje predloge za skupni koncert tako, da bodi ta naš skupni nastop zares veren izraz jakosti in važnosti tega prosvetnega podjetja.

Pozivam vsa društva, ki spadajo k Zvezi, da se z navdušenjem in s pogumom zopet zavzamejo za svojo skupno organizacijo, ter apeliram na vse one naše narodne zbornice, ki se še ne nahajajo v naši sredi, da pristopijo in ojačajo naše vrste, iz česar bo izvirala le skupna korist.

Pozdravljam vse zavedne naše pevce in delavce na tem polju. Ključ je jim prisojeno: "Na svidenje!"

Ivan Mladinec, predsednik Zveze Jugoslov. Pevskih Društev v Ameriki.

V New Yorku, 23. avgusta 1923.

FABRIKACIJA BANKOVCEV V NEMČIJL

Odšlej je v Nemčiji zaposlenih okoli 60 tiskarn s tiskanjem bankovcev v skupni vrednosti 900 milijard. Pred falzifikati ni strahu, ker je fabrikacija bankovcev izpod 5000 mark dražja kakor vrednost. Berlinska podjetja uporabljajo nižje bankovce, osobito one po 500 mark, za reklamo. Na lprazni strani tiskajo ime svoje tvrdke in jih nato v ogromnih količinah razmetujejo po ulicah. Moč navade je bila splošna velika in so se ljudje tepli za vabljeni papir. Svrha reklame je bila dosežena, ker je prišla še hajeeneje. A zadnje dni se že ne obnese več, ni več "originalna".

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družini

Kot izvrstno zdravilo za prebavo in grenčec — jemljite

Severa's Balzol

Priporočen za

seprebujanje, zastara za

Cena 50 in 85 centov.

Severa's Balzol

Severa's Balzol

Severa's Balzol

Severa's Balzol

Severa's Balzol

Severa's Balzol

Severa's Balzol

Severa's Balzol

Severa's Balzol

Severa's Balzol

Severa's Balzol

Severa's Balzol

Severa's Balzol

ČLOVEK, KI SE JE DVAJSET-KRAT OŽENIL.

Grško vojno sodišče je izdalo tiralico za nekim poročnikom grške armade, ki je obtožen mnogozženstva. Ugotovljeno je, da se je za časa vojne 20-krat oženil. Vseh dvajset žen pa je navadno zapustil v dveh ali treh tednih. Večina teh žen se sedaj nahaja v Atenah in zahteva, da se uvede sodno postopanje proti prebisanemu varalcu ženskega spola. Svojih porok obtožene ni sklepal iz materijalnih vzrokov, ampak se je ženil vedno le iz ljubezni. Nesreča je edina ta, da je imel malo preveliko in preprostrano srce.

Kje je JOŽEF BOŽIČ? Doma je iz Zarečja št. 15 na Primorskem in v Ameriki biva kakih 14 let in sicer nekeje v šumi v državi New York. Njegov sin Jože je prišel v New York in potrebuje njegovo pomoč, da ne bo vrnjen. Oglašuje se takoj na Matija Bradleja, Box 184, West Line, Pa.

(25-27-8)

Kje je FRANC HVALA? Doma je iz Prestraneka (Kobilarna), Juljska Benečija. Pred par leti je bil v Clevelandu. Njegova sestra Ludvika, ki biva v mestu Alexandria, Egypt, bi rada izvedela za njegov naslov. Prosim rojake, če kdo ve zanj, da mi poroča, ali naj pa sam pošlje svoj naslov na: Mrs. Martha Brgoč (rojena Bole), 1444 East 53rd Street, Cleveland, Ohio.

Kje je JOŽEF BOŽIČ? Doma je iz Zarečja št. 15 na Primorskem in v Ameriki biva kakih 14 let in sicer nekeje v šumi v državi New York. Njegov sin Jože je prišel v New York in potrebuje njegovo pomoč, da ne bo vrnjen. Oglašuje se takoj na Matija Bradleja, Box 184, West Line, Pa.

(25-27-8)

Kje je JOŽEF BOŽIČ? Doma je iz Zarečja št. 15 na Primorskem in v Ameriki biva kakih 14 let in sicer nekeje v šumi v državi New York. Njegov sin Jože je prišel v New York in potrebuje njegovo pomoč, da ne bo vrnjen. Oglašuje se takoj na Matija Bradleja, Box 184, West Line, Pa.

(25-27-8)

Kje je JOŽEF BOŽIČ? Doma je iz Zarečja št. 15 na Primorskem in v Ameriki biva kakih 14 let in sicer nekeje v šumi v državi New York. Njegov sin Jože je prišel v New York in potrebuje njegovo pomoč, da ne bo vrnjen. Oglašuje se takoj na Matija Bradleja, Box 184, West Line, Pa.

(25-27-8)

Kje je JOŽEF BOŽIČ? Doma je iz Zarečja št. 15 na Primorskem in v Ameriki biva kakih 14 let in sicer nekeje v šumi v državi New York. Njegov sin Jože je prišel v New York in potrebuje njegovo pomoč, da ne bo vrnjen. Oglašuje se takoj na Matija Bradleja, Box 184, West Line, Pa.

(25-27-8)

Kje je JOŽEF BOŽIČ? Doma je iz Zarečja št. 15 na Primorskem in v Ameriki biva kakih 14 let in sicer nekeje v šumi v državi New York. Njegov sin Jože je prišel v New York in potrebuje njegovo pomoč, da ne bo vrnjen. Oglašuje se takoj na Matija Bradleja, Box 184, West Line, Pa.

(25-27-8)

Kje je JOŽEF BOŽIČ? Doma je iz Zarečja št. 15 na Primorskem in v Ameriki biva kakih 14 let in sicer nekeje v šumi v državi New York. Njegov sin Jože je prišel v New York in potrebuje njegovo pomoč, da ne bo vrnjen. Oglašuje se takoj na Matija Bradleja, Box 184, West Line, Pa.

(25-27-8)

Kje je JOŽEF BOŽIČ? Doma je iz Zarečja št. 15 na Primorskem in v Ameriki biva kakih 14 let in sicer nekeje v šumi v državi New York. Njegov sin Jože je prišel v New York in potrebuje njegovo pomoč, da ne bo vrnjen. Oglašuje se takoj na Matija Bradleja, Box 184, West Line, Pa.

